

Wijziging van de Participatiewet en enkele andere wetten in verband met het verbeteren van de regeling voor loonkostensubsidie en enkele andere wijzigingen (uitvoeren breed offensief)

Vierde nota van wijziging

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

1

In artikel I wordt na onderdeel Ga een onderdeel ingevoegd, luidende:

Gb

In artikel 19a, eerste lid, aanhef, wordt '21 jaar' vervangen door '27 jaar'.

2

Na artikel IIIb worden vier artikelen ingevoegd, luidende:

ARTIKEL IIIc. WIJZIGING VAN DE ALGEMENE NABESTAANDENWET

In artikel 17, zevende lid, onderdeel a, van de Algemene nabestaandenwet wordt '21 jaar' vervangen door '27 jaar'.

ARTIKEL IIIId. WIJZIGING VAN DE TOESLAGENWET

Artikel 2 van de Toeslagenwet wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, aanhef, wordt na 'die de leeftijd van 21 jaar nog niet heeft bereikt' ingevoegd ', een ongehuwde die uitsluitend met een of meer personen in de leeftijd tot en met 26 jaar in dezelfde woning zijn hoofdverblijf heeft'.
2. In het negende lid, onderdeel a, wordt '21 jaar' vervangen door '27 jaar'.

ARTIKEL IIIe. WIJZIGING VAN DE WET INKOMENSVORZIENINGEN OUDERE EN GEDEELTELIJK ARBEIDSONGESCHIKTE WERKLOZE WERKNEMERS

In artikel 5, achtste lid, onderdeel a, van de Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers wordt '21 jaar' vervangen door '27 jaar'.

ARTIKEL IIIf. WET INKOMENSVORZIENINGEN OUDERE EN GEDEELTELIJK ARBEIDSONGESCHIKTE GEWEZEN ZELFSTANDIGEN

In artikel 5, zevende lid, onderdeel a, van de Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen wordt '21 jaar' vervangen door '27 jaar'.

Toelichting

1. Inleiding

Met deze nota van wijziging wordt de leeftijdsgrens waarop iemand als kostendelende medebewoner voor de kostendelersnorm wordt aangemerkt verhoogd van 21 naar 27 jaar. De kostendelersnorm houdt in dat huisgenoten vanaf een bepaalde leeftijd, nu 21 jaar, meetellen voor de hoogte van de uitkering van de hoofdbewoner(s). Deze norm komt voor in de volgende sociale wetten: de Participatiewet (algemene bijstand tot de AOW-leeftijd, de aanvullende inkomensvoorziening ouderen (AIO) en het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz 2004), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), de Algemene nabestaandewet (Anw) en de Toeslagenwet (TW). Door deze wetswijziging gaan uitkeringsgerechtigden vanaf 27 jaar met huisgenoten tot 27 jaar erop vooruit en gaan uitkeringsgerechtigden vanaf 27 jaar er niet meer op achteruit op het moment dat er iemand onder de 27 jaar bij hen komt inwonen. Voor uitkeringsgerechtigden tot 27 jaar geldt dat zij er nooit op achteruitgaan ten opzichte van de huidige situatie.

In deze toelichting bij deze nota van wijziging wordt de wijziging van de kostdelersnorm gemotiveerd door eerst de bestaansreden en de systematiek van de kostdelersnorm uit te leggen. Vervolgens volgt een overzicht van signalen van gemeenten en maatschappelijke organisaties die sinds de invoering van de kostendelersnorm zijn geuit, alsmede de reactie van de regering daarop. Tot slot wordt uitgelegd waarom het kabinet de wijziging op deze manier voorstelt.

2. Systematiek kostendelersnorm in de bijstand

De bijstand is een vangnet met als doel te kunnen voorzien in noodzakelijke bestaanskosten. De kostendelersnorm is met de Participatiewet in 2015 ingevoerd, omdat de hoogte van de noodzakelijke bestaanskosten onder meer afhangt van het aantal personen dat in dezelfde woning hoofdverblijf heeft. Zij kunnen immers kosten met elkaar delen. Als meerdere bijstandsgerechtigden die in dezelfde woning hoofdverblijf hebben een volledige (alleenstaanden) norm van 70% ontvangen, dan zou door de stapeling van deze bijstandsuitkeringen het huishoudinkomen zo hoog zijn dat daarmee meer dan alleen de noodzakelijke kosten worden gedekt. Met de kostendelersnorm wordt beoogd zo'n stapeling tegen te gaan. De systematiek van de kostendelersnorm gaat ervan uit dat de kosten van de huishouding door de komst van een extra persoon met 30% stijgen. Daarom is de norm voor een alleenstaande 70% en is de gehuwdennorm 100% (70% + 30%). Bij een gelijke verdeling betekent dit een norm van 50% voor iedere gehuwde of kostendeler. Bij meerdere kostdelers ziet de systematiek er als volgt uit.

aantal personen in het huishouden	aantal kostendelende medebewoners	aantal kostdelers	bijstandsnorm per persoon	Totale bijstandsnorm indien alle personen bijstand ontvangen
1	0	1	70%	70%
2	1	2	50%	100%
3	2	3	43,33%	130%
4	3	4	40%	160%
5	4	5	38%	190%

De bijstandsnorm per persoon is lager naarmate meer personen in het huishouden hun hoofdverblijf hebben. Zij kunnen dan met meer personen de noodzakelijke bestaanskosten delen. Op dit moment tellen alle personen vanaf 21 jaar in de woning in beginsel mee als degenen die kosten kunnen delen.¹ Deze personen worden kostdelers genoemd. De aard van het inkomen van elk van de afzonderlijke kostdelers speelt hierbij geen rol. Elke extra kostendeler in de woning betekent een lagere individuele bijstandsnorm.

¹ Iemand geldt niet als kostendelende medebewoner indien hij: echtgenoot is van de bijstandsgerechtigde (gehuwdennorm), commerciële huurder is met een schriftelijke overeenkomst is; student op basis van de Wet studiefinanciering 2000; student op basis van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten; student op basis van de Wet educatie en beroepsopvoeding met beroepsbegeleidende leerweg of student met vergelijkbaar onderwijs in het buitenland.

3. Gemeenten en maatschappelijke organisaties: knelpunten

Na de invoering van de kostendelersnorm kwamen er vragen van gemeenten en maatschappelijke organisaties over de uitvoering van de kostendelersnorm waarbij geleidelijk, maar in toenemende mate signalen naar voren kwamen van knelpunten bij de uitvoering en toepassingen van de kostendelersnorm. Belangrijkste knelpunt dat zij signaleerden was de beperkte ruimte om af te kunnen wijken van de toepassing van de kostendelersnorm. De mogelijkheid van het bieden van maatwerk die op grond van de Participatiewet mogelijk is, leidde bij gemeenten tot onduidelijkheid over in welke (crisis)situaties en hoe lang maatwerk kan worden ingezet.

4. Nadruk op maatwerk en onderzoeken

Reeds in de Verzamelbrief SZW (nu: Gemeentenuws SZW) 2015-2² van 13 november 2015 is door de toenmalige staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Klijnsma de mogelijkheid van maatwerk bij de kostendelersnorm benadrukt. Dat kan namelijk door toepassing van artikel 18, eerste lid, Participatiewet. Op grond van dat artikel kunnen de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen worden afgestemd op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de belanghebbende, met inachtneming van voorliggende voorzieningen. Daarnaast werd gecommuniceerd dat als sprake is van tijdelijk verblijf, dit geen gevolgen hoeft te hebben voor de naar het oordeel van de uitvoering bestaande leefsituatie en daarmee mogelijk de vaststelling van de uitkeringshoogte. Dit kan betekenen dat de persoon die tijdelijk bij een bijstandsgerechtigde inwoont, niet mee hoeft te tellen voor de kostendelersnorm. Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan om mensen in crisissituaties en om daklozen of mensen die dakloos dreigen te raken.

Naar aanleiding van bestuurlijke overleggen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en gemeenten is vervolgens in de Verzamelbrief SZW 2016-1³ van 14 juli 2016 de mogelijkheid van maatwerk bij toepassing van de kostendelersnorm herhaald. Sommige gemeenten hadden zorgen geuit over het toepassen van maatwerk in relatie tot de rechtmatigheidscontrole door achtereenvolgens de accountant en Inspectie SZW.

Bij de behandeling van de begroting 2019 van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op 29 november 2018 is de motie Peters⁴ door de Tweede Kamer aangenomen. De motie Peters verzocht de regering om de mogelijkheid van maatwerk bij de toepassing van de kostendelersnorm nadrukkelijk bij de gemeenten onder de aandacht te brengen om dreigende dakloosheid te voorkomen. De aanleiding voor deze motie was de toename van het aantal dakloze jongeren in Nederland. Aan de uitvoering van deze motie is invulling gegeven door middel van een bericht in Gemeentenuws SZW 2019-1⁵ van 22 februari 2019.

Uit het Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren 2019-2021⁶ van 14 maart 2019, dat onderdeel is van de meerjarenagenda Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang, werden door deelnemende gemeenten aan het actieprogramma zorgen geuit over de toepassing van de kostendelersnorm, de jongerennorm voor jongeren van 18, 19 en 20 jaar en de vierweken zoekperiode voor jongeren tot 27 jaar. Dit leidde in 2020 tot de Handreiking Maatwerk Participatiewet voor dak- en thuisloze jongeren van Divosa met een gezamenlijke subsidie van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Tegelijkertijd vond in 2020 in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid door Significant APE een onderzoek plaats naar belemmeringen voor bijstandsgerechtigden om woonruimte te delen, met uitdrukkelijk aandacht voor de kostendelersnorm. Dit naar aanleiding van de op 3 december 2019 door de Tweede Kamer aangenomen motie Peters en Jasper van Dijk⁷ waarin de regering werd verzocht om de effecten van de kostendelersnorm op de huisvesting van mensen te onderzoeken (Handelingen II 2019/20, nr. 31, item 23). De toenmalige staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Van Ark gaf daarbij aan tevens te willen onderzoeken of de mogelijkheid van maatwerk die de Participatiewet biedt voor (dreigend) dak- en thuisloze jongeren, voldoende is om eventuele belemmeringen bij het delen van woonruimte voor bijstandsgerechtigden weg te nemen.

² Kamerstukken II 2015/16, 2015D43622

³ Kamerstukken II 2015/16, 2016Z14767

⁴ Kamerstukken II 2018/19, 35 000 XV, nr.54

⁵ Kamerstukken II 2018/19, 2019D07820

⁶ Kamerstukken II 2018/19, 29 325, nr. 97

⁷ Kamerstukken II 2018/19, 35 300 XV, nr.85

Op 6 november 2020 heeft toenmalige staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Van 't Wout, mede namens de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zowel de handreiking Maatwerk Participatiewet van Divosa als het onderzoek van Significant APE aangeboden aan de Tweede Kamer⁸. Uit het onderzoeksrapport Samen onder dak; belemmeringen voor bijstandsgerechtigden om woonruimte te delen van Significant APE bleek onder meer dat sinds 2015 (toen de kostendelersnorm werd ingevoerd) een grotere uitstroom plaatsvond van jongeren uit bijstandshuishoudens in het jaar waarin ze 21 jaar worden. Dat is de leeftijd waarop de kostendelersnorm van toepassing wordt. Ook zijn er sinds 2015 in bijstandshuishoudens waar iemand 21 jaar wordt meer uitschrijvingen uit de BRP met 'bestemming onbekend' in vergelijking met huishoudens zonder bijstandsgerechtigden. Dat geldt voor bijstandshuishoudens met jongeren in de leeftijdscategorie 21 t/m 23 jaar. Ook bleek uit het onderzoek dat gemeenten terughoudend zijn met het toepassen van maatwerk vanwege de precedentwerking die daarmee gepaard kan gaan of vanwege de angst voor misbruik. Bovendien bestaan tussen gemeenten onderling en tussen medewerkers van een gemeente grote verschillen of en in hoeverre zij maatwerk toepassen en of dit is vastgelegd in beleid en werkprocessen.

5. Verkenning en voorstel voor verhoging naar 27 jaar

Voor de toenmalige staatssecretaris Van 't Wout waren de uitkomsten van het onderzoek van Significant APE aanleiding om te verkennen of het mogelijk is de kostendelersnorm anders vorm te geven. Dit met inachtneming van de huidige financiële kaders en de uitgangspunten dat werken moet lonen, dat stapeling van meerdere bijstandsuitkeringen op één woonadres ongewenst is en dat er schaalvoordelen zijn omdat woonkosten gedeeld kunnen worden. Hij dacht daarbij aan een situatie, waarbij voor de hoofdbewoner betaling van de vaste woonkosten gewaarborgd is.

De door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid uitgevoerde verkenning naar een andere vormgeving van de kostendelersnorm is 17 mei 2021 aangeboden aan de Tweede Kamer⁹ door toenmalig minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Koolmees. In de verkenning zijn vijf alternatieve varianten verkend: de alleenstaandenaanvulling, de voordeurdelersregeling, de medebewonersnorm, de kostendelersnorm vanaf 27 jaar en het afschaffen van de kostendelersnorm. Uit berichten van diverse maatschappelijke organisaties via de media of aan de informateur bleek een voorkeur voor het verhogen van de leeftijd waarop de kostendelersnorm van toepassing is van 21 jaar en ouder naar 27 jaar en ouder. De regering wil met deze voorgestelde wijziging ervoor zorgen dat ouders met een bijstandsuitkering geen inkomensonzekerheid ervaren zodra inwonende kinderen 21 jaar worden en wil zo bijdragen aan het voorkomen van dak- en thuisloosheid onder jongeren.

Een ophoging van de leeftijdsgrens van de kostendelende medebewoners sluit aan bij de bevindingen uit het onderzoek van Significant APE. Daaruit bleek immers dat sinds 2015 meer jongeren uit bijstandsgezinnen het ouderlijk huis verlaten. Dat kan ook tot dak- en thuisloosheid hebben geleid. In het coalitieakkoord 2021-2025 Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst van 15 december 2021 is daarom afgesproken dat de kostendelersnorm wordt gewijzigd zodat inwonende jongvolwassenen tot 27 jaar niet langer meetellen als kostendeler voor de uitkering van huisgenoten.

Voor huishoudens met jongeren tot 27 jaar betekent dit dat het aantal inwonende huisgenoten tot 27 jaar niet meetelt als kostendelende medebewoner voor de hoogte van de bijstandsnorm van de (alleenstaande) ouder(s). Zolang inwonende huisgenoten jonger zijn dan 27 jaar, heeft dit dus geen effect op de hoogte van de bijstandsuitkering van de bijstandsgerechtigde, vaak de ouder(s). Omgekeerd, voor jongeren tot 27 jaar geldt dat ouders en andere huisgenoten vanaf 27 jaar wel meetellen als kostendelende medebewoner, ingeval die jongeren ook recht hebben op een bijstandsuitkering. Met andere woorden: voor de bijstandsuitkering van elke jongere onder de 27 jaar die huisgenoten heeft ouder dan 27 jaar, heeft het aantal oudere medebewoners gevolgen voor de hoogte van zijn uitkering.

In de Participatiewet, de IOAW, IOAZ, Anw en TW wordt in het artikel over de kostendelersnorm '21 jaar' vervangen door '27 jaar'. De systematiek van de kostendelersnorm wijzigt niet. Voor de Participatiewet geldt dat met de wijziging van artikel 19a, naast de kostendelersnorm voor de algemene bijstand tot de AOW-leeftijd ook de kostendelersnorm voor de aanvullende inkomensvoorziening ouderen (AIO) wordt gewijzigd (zie artikel 47a, tweede lid, Participatiewet).

⁸ Kamerstukken II 2020/21, 34 352, nr.199

⁹ Kamerstukken II 2020/21, 34 352, nr.211

Voor de IOAW, IOAZ, Anw en TW geldt een eenvoudige variant van de kostendelersnorm, waarbij een alleenstaande die ouder is dan 27 jaar 70% van het netto referentieminimumloon krijgt en uitkeringsgerechtigden tot 27 jaar met kostedelende medebewoners vanaf 27 jaar 50% van het netto referentieminimumloon. Het aantal kostedelende medebewoners is vervolgens niet verder van invloed op hoogte van de norm. Voor gehuwden geldt dat zij altijd samen 100% van het netto referentieminimumloon krijgen. In de Toeslagenwet geldt dat gehuwden samen 100% van het *bruto* wettelijk minimumloon ontvangen. De systematiek voor wie als kostedelers moeten meetellen is hetzelfde als in de Participatiewet. Ook de voorbeeldhuishoudens voor de IOAW, IOAZ, Anw en TW zijn hieronder weergegeven.

In de TW wordt naast de wijziging van de leeftijdsgrens ook nog een andere wijziging voorgesteld. Door de systematiek van de TW zou een groep rechthebbenden buiten de boot vallen door uitsluitend de wijziging van de leeftijdsgrens door te voeren (artikel 2, lid 9, onderdeel a). Dit betreft de ongehuwde met uitsluitend huisgenoten in de leeftijd tot en met 26 jaar. Om dit te voorkomen wordt ook de aanhef van artikel 2, lid 2, aangepast. Hier wordt de categorie van een ongehuwde met huisgenoten in de leeftijd tot en met 26 jaar expliciet toegevoegd.

6. Financiële gevolgen

Voor de nieuwe uitvoering van de kostendelersnorm komen structureel extra middelen beschikbaar. De uitkeringsprijs stijgt en daardoor stijgen de uitgaven. De regering heeft in totaal € 64 miljoen vrijgemaakt om de kostendelersnorm te wijzigen in 2023, oplopend tot € 66 miljoen in 2026. De structurele uitgaven zijn afhankelijk van de ontwikkeling van het aantal mensen dat gebruik maakt van de regelingen. In onderstaande tabel is te zien op welke wijze dit bedrag is verdeeld over de Participatiewet, de IOAW, de IOAZ, de ANW en de TW.

Financiële reeks (invoering per 1 januari 2023)

x miljoen euro's	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Pwet	0	0	53	53	54	55
IOAW	0	0	2	2	2	2
IOAZ	0	0	0	0	0	0
Bbz	0	0	0	0	0	0
AIO	0	0	2	2	3	2
TW	0	0	1	1	2	1
ANW	0	0	5	5	5	5
Totaal	0	0	64	64	65	66

7. Voorbeeldhuishoudens Participatiewet

In onderstaande voorbeeldhuishoudens is te zien op welke wijze de wetswijziging uitwerkt in de Participatiewet (bijstand tot de AOW-leeftijd en AIO) voor de verschillende huisgenoten tot 27 jaar en vanaf 27 jaar.

Voorbeeldhuishoudens: kostendelersnorm huidige situatie en bij kostendelersnorm naar 27 jaar

Systematiek kostendelersnorm blijft ongewijzigd			
	huidige bijstandsnorm per persoon	aantal kostedelende medebewoners	aantal kostedelers
	70%	0	1
	50%	1	2
	43,33%	2	3
	40%	3	4
	38%	4	5

Alleenstaande (leeftijd)	huidige norm	kostedelende medebewoners	kostendelers	norm indien kostendelersnorm vanaf 27 jaar conform tekst coalitieakkoord	kostedelende medebewoners	kostendelers
Persoon a (50)	70%	0	1	70%	0	1
totaal	70%			70%		

Alleenstaande met 1 kind (leeftijd)	huidige norm	kostedelende medebewoners	kostendelers	norm indien kostendelersnorm vanaf 27 jaar conform tekst coalitieakkoord	kostedelende medebewoners	kostendelers
Persoon a (50)	50%	1	2	70%	0	1
Persoon b (26)	50%	1	2	50%	1	2
totaal	100%			120%		

Alleenstaande met 2 kinderen (leeftijd)	huidige norm	kostedelende medebewoners	kostendelers	norm indien kostendelersnorm vanaf 27 jaar conform tekst coalitieakkoord	kostedelende medebewoners	kostendelers
Persoon a (50)	43,33%	2	3	70%	0	1
Persoon b (26)	43,33%	2	3	50%	1	2
Persoon c (25)	43,33%	2	3	50%	1	2
totaal	130%			170%		

2 gehuwden geen kinderen (leeftijd)	huidige norm	kostedelende medebewoners	kostendelers	norm indien kostendelersnorm vanaf 27 jaar conform tekst coalitieakkoord	kostedelende medebewoners	kostendelers
Persoon a (50)	50%	1	2	50%	1	2
Persoon b (50)	50%	1	2	50%	1	2
totaal	100%			100%		

2 gehuwden met 1 kind (leeftijd)	huidige norm	kostedelende medebewoners	kostendelers	norm indien kostendelersnorm vanaf 27 jaar conform tekst coalitieakkoord	kostedelende medebewoners	kostendelers
Persoon a (50)	43,33%	2	3	50%	1	2
Persoon b (50)	43,33%	2	3	50%	1	2
Persoon c (26)	43,33%	2	3	43,33%	2	3
totaal	130%			143,33%		

2 gehuwden met 2 kinderen (leeftijd)	huidige norm	kostedelende medebewoners	kostendelers	norm indien kostendelersnorm vanaf 27 jaar conform tekst coalitieakkoord	kostedelende medebewoners	kostendelers
Persoon a (50)	40%	3	4	50%	1	2
Persoon b (50)	40%	3	4	50%	1	2
Persoon c (26)	40%	3	4	43,33%	2	3
Persoon d (25)	40%	3	4	43,33%	2	3
totaal	160%			186,66%		

2 gehuwden met 2 kinderen waarvan één 27 jaar (leeftijd)	huidige norm	kostedelende medebewoners	kostendelers	norm indien kostendelersnorm vanaf 27 jaar conform tekst coalitieakkoord	kostedelende medebewoners	kostendelers
Persoon a (51)	40%	3	4	43,33%	2	3
Persoon b (51)	40%	3	4	43,33%	2	3
Persoon c (27)	40%	3	4	43,33%	2	3
Persoon d (26)	40%	3	4	40%	3	4
totaal	160%			170,00%		

2 gehuwden met 3 kinderen (leeftijd)	huidige norm	kostedelende medebewoners	kostendelers	norm indien kostendelersnorm vanaf 27 jaar conform tekst coalitieakkoord	kostedelende medebewoners	kostendelers
Persoon a (50)	38%	4	5	50%	1	2
Persoon b (50)	38%	4	5	50%	1	2
Persoon c (26)	38%	4	5	43,33%	2	3
Persoon d (25)	38%	4	5	43,33%	2	3
Persoon e (24)	38%	4	5	43,33%	2	3
totaal	190%			230%		

8. Voorbeeldhuishoudens IOAW, IOAZ, Anw, TW
 In onderstaande voorbeeldhuishoudens is te zien op welke wijze de wetswijziging in de IOAW, IOAZ, Anw en TW uitwerkt voor de verschillende huisgenoten tot 27 jaar en vanaf 27 jaar.

Voorbeeldhuishoudens IOAW, IOAZ, Anw en TW: kostendelersnorm huidige en nieuwe situatie

Systematiek kostendelersnorm blijft ongewijzigd			
IOAW, IOAZ, Anw en TW	huidige norm per persoon	aantal kostedelende medebewoners	aantal kostendelers
	70%	0	1
	50%	1	2
	50%	1	2
	50%	1	2
	50%	1	2

Alleenstaande (leeftijd)	huidige norm	kostedelende medebewoners	kostendelers	norm indien kostedelersnorm vanaf 27 jaar conform tekst coalitieakkoord	kostedelende medebewoners	kostendelers
Persoon a (50)	70%	0	1	70%	0	1
totaal	70%			70%		

Alleenstaande met 1 kind (leeftijd)	huidige norm	kostedelende medebewoners	kostendelers	norm indien kostedelersnorm vanaf 27 jaar conform tekst coalitieakkoord	kostedelende medebewoners	kostendelers
Persoon a (50)	50%	1	2	70%	0	1
Persoon b (26)	50%	1	2	50%	1	2
totaal	100%			120%		

Alleenstaande met 2 kinderen (leeftijd)	huidige norm	kostedelende medebewoners	kostendelers	norm indien kostedelersnorm vanaf 27 jaar conform tekst coalitieakkoord	kostedelende medebewoners	kostendelers
Persoon a (50)	50%	1	2	70%	0	1
Persoon b (26)	50%	1	2	50%	1	2
Persoon c (25)	50%	1	2	50%	1	2
totaal	150%			170%		

2 gehuwden geen kinderen (leeftijd)	huidige norm	kostedelende medebewoners	kostendelers	norm indien kostedelersnorm vanaf 27 jaar conform tekst coalitieakkoord	kostedelende medebewoners	kostendelers
Persoon a (50)	50%	1	2	50%	1	2
Persoon b (50)	50%	1	2	50%	1	2
totaal	100%			100%		

2 gehuwden met 1 kind (leeftijd)	huidige norm	kostedelende medebewoners	kostendelers	norm indien kostedelersnorm vanaf 27 jaar conform tekst coalitieakkoord	kostedelende medebewoners	kostendelers
Persoon a (50)	50%	1	2	50%	1	2
Persoon b (50)	50%	1	2	50%	1	2
Persoon c (26)	50%	1	2	50%	1	2
totaal	150%			150%		

2 gehuwden met 2 kinderen (leeftijd)	huidige norm	kostedelende medebewoners	kostedelers	norm indien kostedelersnorm vanaf 27 jaar conform tekst coalitieakkoord	kostedelende medebewoners	kostedelers
Persoon a (50)	50%	1	2	50%	1	2
Persoon b (50)	50%	1	2	50%	1	2
Persoon c (26)	50%	1	2	50%	1	2
Persoon d (25)	50%	1	2	50%	1	2
totaal	200%			200%		

2 gehuwden met 2 kinderen waarvan één 27 jaar (leeftijd)	huidige norm	kostedelende medebewoners	kostedelers	norm indien kostedelersnorm vanaf 27 jaar conform tekst coalitieakkoord	kostedelende medebewoners	kostedelers
Persoon a (51)	50%	1	2	50%	1	2
Persoon b (51)	50%	1	2	50%	1	2
Persoon c (27)	50%	1	2	50%	1	2
Persoon d (26)	50%	1	2	50%	1	2
totaal	200%			200%		

2 gehuwden met 3 kinderen (leeftijd)	huidige norm	kostedelende medebewoners	kostedelers	norm indien kostedelersnorm vanaf 27 jaar conform tekst coalitieakkoord	kostedelende medebewoners	kostedelers
Persoon a (50)	50%	1	2	50%	1	2
Persoon b (50)	50%	1	2	50%	1	2
Persoon c (26)	50%	1	2	50%	1	2
Persoon d (25)	50%	1	2	50%	1	2
Persoon e (24)	50%	1	2	50%	1	2
totaal	250%			250%		

De minister voor Armoedebeleid,
Participatie en Pensioenen,

C.J. Schouten